

1. Olkoon \cdot liitännäinen laskutoimitus joukossa X . Oletetaan, että
 - i) X :ssä on olemassa *vasemmanpuoleinen* neutraalialkio e eli sellainen $e \in X$ jolle $ex = x$ kaikilla $x \in X$ ja
 - ii) jokaisella $x \in X$ on olemassa $y \in X$ jolle $yx = e$. Osoita, että (X, \cdot) on ryhmä.

2. Olkoon X joukko, jossa on laskutoimitus \cdot . Muotoa $ax = b$ tai $xa = b$ oleva yhtälö (missä $a, b \in X$ ja x tuntematon sanotaan *lineaariseksi*).
 - a) Olkoon X ryhmä. Osoita, että jokaisella lineaarisella yhtälöllä on yksikäsitteinen ratkaisu.
 - b) Kääntäen olkoon X epätyhjä joukko, jossa on määritelty liitännäinen laskutoimitus \cdot . Oletetaan, että jokaisella X :n lineaarisella yhtälöllä on ainakin yksi ratkaisu joukossa X . Osoita, että (X, \cdot) on itse asiassa ryhmä.

3. Olkoon \cdot laskutoimitus joukossa X . Olkoon x_1, \dots, x_n mikä tahansa äärellinen *jono* X :n alkioita. Sanalla ”jono” korostamme, että alkioita on varustettu indekseillä $1, \dots, n$ eli laitettu järjestykseen. Määritellään jonon tulon $x_1x_2 \dots x_n$ induktiolla siten, että kun $n = 2$ x_1x_2 on sama kuin laskutoimituksen määritelmä alkioiden x_1x_2 tulo ja $x_1 \dots x_n x_{n+1}$ määritellään olevan $(x_1 \dots x_n) \cdot x_{n+1}$. Toisin sanoen lasketaan kolmen ja enemmän alkion tulo vasemmalta oikealle yksi kerrallaan. Olkoon \cdot liitännäinen $n \geq 3$ ja $1 \leq s \leq n$. Osoita, että

$$(x_1 \dots x_s) \cdot (x_{s+1} \dots x_n) = x_1 \dots x_n$$

kaikilla jonoilla x_1, \dots, x_n .

Iteroimalla tämä tulos nähdään, että liitännäisen laskutoimituksen tapauksessa pitkissä tuloissa sulut voi asettaa ”mihin vaan” ja lopputulos on aina sama.

4. Olkoon \cdot vaihdannainen ja liitännäinen laskutoimitus. Olkoon x_1, \dots, x_n mielivaltainen äärellinen jono X :ssä ja olkoon $\sigma: \{1, \dots, n\} \rightarrow \{1, \dots, n\}$ **bijektio**. Osoita, että

$$x_{\sigma(1)}x_{\sigma(2)} \dots x_{\sigma(n)} = x_1 \dots x_n.$$

Toisin sanoen tuloa laskittaessa alkioiden järjestyksellä ei ole merkitystä.

- b) Yllättäen, tämä tulos vaatii liitännäisyyden, vaihdannaisuus yksin

ei riitä. Osoita tämä antamalla esimerkki vaihdannaisesta laskutoimituksessa, jossa a)-kohdan tulos ei päde jo arvolla $n = 3$.

5. Täydennän kompleksilukujen konstruktio sektiossa 1.1. osoitamalla tarkasti määritelmistä lähtien, että se on kunta.
6. Osoita (induktiolla) potenssikaavat

$$x^n \cdot x^m = x^{n+m},$$
$$(x^n)^m = x^{nm},$$

missä $x \in X$, X :n laskutoimitus liitännäinen ja n, m sellaiset, että kaavoissa esiintyvät symbolit kaikki hyvinmääriteltyjä.

7. Olkoon A Abelin ryhmä ja olkoon $Q = \{f: A \rightarrow A \mid f \text{ on ryhmähomomorfismi}\}$ sen homomorfismien muodostama joukko. Tässä joukossa on määrittely yhteenlasku $+$ pisteittäin kaavalla

$$(f + f')(x) = f(x) + f'(x).$$

$(Q, +)$ on Abelin ryhmä (ei tarvitse todistaa).

Oletetaan, että $\alpha: (A, +) \rightarrow (Q, +)$ on jokin ryhmähomomorfismi. Määritellään A :ssä kertolasku \cdot kaavalla

$$a \cdot b = \alpha(a)(b).$$

Osoita, että $(A, +, \cdot)$ toteuttaa kaikki renkaan ehdot, paitsi, että kertolasku ei vältämättä ole liitännäinen.

8. Olkoon $(M, +)$ Abelin ryhmä ja Q kuten edellisessä tehtävässä sen ryhmähomomorfismien joukko. Q :ssä on määrittely yhteenlasku (kts. edellinen tehtävä) ja kertolasku \circ (kuvausten yhdistäminen). $(Q, +, \circ)$ on rengas (ei tarvitse osoittaa).

Oletetaan, että R on rengas ja olkoon $\alpha: R \rightarrow Q$ jokin kuvaus. Määritellään M :ssä R -skalaarikertolasku kaavalla

$$r \cdot m = \alpha(r)(m).$$

Osoita, että $(M, +, \cdot)$ on R -moduli jos ja vain jos α on rengashomomorfismi.

9. Tarkastellaan Abelin ryhmä $(\mathbb{Z}, +)$. Olkoon Q sen homomorfismien muodostama rengas (laskutoimituksina pisteittäinen yhteenlasku ja kuvausten yhdistäminen kertolaskuna).

Osoita, että $\mathbb{Q} \cong \mathbb{Z}$, missä \mathbb{Z} on kokonaislukujen rengas.

10. Olkoon X joukko. Sen potenssijoukossa

$$\mathcal{P}(X) = \{A \subset X\}$$

on määritelty kaksi laskutoimitusta - kahden joukon unioni \cup ja kahden joukon leikkaus \cap . Tutki mitä (ykkösillisen) renkaan aksiomeista toteuttaa kolmikko a) $(\mathcal{P}(X), \cup, \cap)$,

b) $(\mathcal{P}(X), \cap, \cup)$ (yhteenlasku ja kertolasku toisinpäin a)-kohdan verrattuna).

11. Jatkoa edelliseen tehtävään. Määritellään kuvaus $\mathcal{P}(X) \rightarrow \mathcal{P}(X)$ kaavalla $A \mapsto X/A$. Osoita, että tämä kuvaus on isomorfismi $(\mathcal{P}(X), \cup, \cap) \rightarrow (\mathcal{P}(X), \cap, \cup)$, eli on bijektio ja yhteensopiva vastaavien laskutoimitusten kanssa. Miten tämä kuvaus auttaisi edellisen tehtävän ratkaisussa?

12. Olkoon X joukko ja $\mathcal{P}(X)$ kuten edellisissä tehtävissä. Olkoon $x \in X$. Määritellään kuvaus $f: \mathcal{P}(X) \rightarrow \{0, 1\}$, $f(A) = 1$ jos ja vain jos $x \in A$. Joukossa Y määritellään yhteenlasku ja kertolasku kuten reaaliluvuille, paitsi $1 + 1 = 0$. Tutki onko f laskutoimituksia säilyttävä kuvaus kun

a) $\mathcal{P}(X)$:ssä on \cup -laskutoimitus ja Y :ssä yhteenlasku,

b) $\mathcal{P}(X)$:ssä on \cup -laskutoimitus ja Y :ssä kertolasku,

c) $\mathcal{P}(X)$:ssä on \cap -laskutoimitus ja Y :ssä yhteenlasku,

d) $\mathcal{P}(X)$:ssä on \cap -laskutoimitus ja Y :ssä kertolasku.

13. Osoita, että vasemmanpuoleisen ja oikeanpuoleisen M -modulin käsitteet ovat ekvivalentteja, kun R on vaihdannainen rengas. Miksi tämä ei toimi ei-vaihdannaiselle renkaalle?

14. Olkoon $(V, +, \cdot)$ \mathbb{C} -vektoriavaruus. Määritellään V :ssä erilainen \mathbb{C} -skalaarikertolasku \odot kaavalla

$$(x + iy) \odot v = (x - iy) \cdot v.$$

Osoita, että $(V, +, \odot)$ on \mathbb{C} -vektoriavaruus.

15. Olkoon V \mathbb{R} -vektoriavaruus. Määritellään joukossa $V \times V$ \mathbb{C} -vektoriavaruuden struktuuri asettamalla

$$(v_1, v_2) + (w_1, w_2) = (v_1 + w_1, v_2 + w_2),$$

$$(a + ib)(v, w) = (av - bw, aw + bv).$$

Osoita, että $V \times V$ on tällöin todellakin \mathbb{C} -vektoriavaruus.

Osoita, että sen osajoukko $\{(v, 0) \mid v \in V\}$ on suljettu skalaarikertolaskun \mathbb{R} :n alkiolla ja \mathbb{R} -vektoriavaruutena isomorfinen V :n kanssa.

Tämän johdosta samastetaan $(v, 0)$ $v \in V$:n kanssa. Osoita, että näillä merkinnöillä jokainen $V \times V$:n alkio voidaan kirjoittaa muotoon $v + iw$, $v, w \in V$ ja tällainen esitys on yksikäsitteinen.

16. Olkoon R vaihdannainen ykkösellinen rengas ja $x \in X$. Määritellään

$$I_x = \{rx \mid r \in R\}.$$

Osoita, että I_x on ideaali, $x \in I_x$ ja jos $J \subset R$ on ideaali, jolle $x \in J$, niin $I_x \subset J$. Toisin sanoen osoittaa, että I_x on sisältyvyysrelaation suhteen pienien R :n ideaali, joka sisältää x :n.

Miten I_x :n määritelmä pitää muuttua jos tarkasteltava rengas ei ole ykkösellinen? ei ole vaihdannainen? ei ole kumpaakaan?

17. Olkoon R vaihdannainen ja ykkösellinen rengas. Osoita, että se on kunta jos ja vain jos sillä on vain triviaalit ideaalit $\{0\}$ ja R .

18. Osoita tarkasti, että Abelin ryhmän $(\mathbb{Z}, +)$ jokainen aliryhmä on muotoa $n\mathbb{Z}$ jollakin $n \geq 0$.

19. Olkoon I renkaan R -ideaali ja olkoon M jokin R -moduli. Määritellään

$$N = \{xm \mid x \in I, m \in M\}.$$

Osoita, että N on M :n alimoduli, joten tekijämoduli M/N on olemassa ja on R -moduli.

Osoita, että M/N :ssä voidaan määritellä R/I skalaarikertolaskun kaavalla

$$(r + I)(m + N) = rm + N$$

ja M/N on R/I -moduli tällä varustettuna (ja yhteenlasku sama kuin ennen).